

Państwowa Komisja ds. Poświadczania Znajomości
Języka Polskiego jako Obcego

EGZAMIN CERTYFIKATOWY Z JĘZYKA POLSKIEGO JAKO OBCEGO

POZIOM ZAAWANSOWANY

C2

Imię: _____

Nazwisko: _____

Data i miejsce egzaminu: _____

PUNKTACJA

Rozumienie ze słuchu	_____ / 40 p. - _____ %
Rozumienie tekstów pisanych	_____ / 40 p. - _____ %
Poprawność gramatyczna	_____ / 50 p. - _____ %
Pisanie	_____ / 40 p. - _____ %
Mówienie	_____ / 40 p. - _____ %

WYNIK: POZYTYWNY / NEGATYWNY

C2

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

LICZBA ZADAŃ: 5

CZAS: do 40 minut

Imię i nazwisko: _____

**Po zakończonym module podpisane testy zostaną zebrane
i nastąpi przerwa przed dalszą częścią egzaminu.**

Liczba punktów: _____ / 40 p.

PODPIS OCENIAJĄCEGO (czytelny) _____

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

5 zadań

Liczba punktów: 40

I. Proszę uważnie słuchać tego nagrania i wykonywać zadanie zgodnie z podanym przykładem. Uwaga! Nagranie zostanie odtworzone tylko jeden raz.

___ / 10 p. (20 x 0,5 p.)

Proszę wysłuchać fragmentów programów informacyjnych i wpisać brakujące dane. Uwaga! Forma wpisywanych wyrazów powinna być dopasowana gramatycznie do struktury zdania

PRZYKŁAD

„Niebieskie migdały”

- a) Do omawianego zdarzenia doszło na autostradzie. (0,5 p.)
b) Mężczyzna uciekał przed policją, aby spełnić swoje marzenie. (0,5 p.)

1. „Pozostałości po wojnie”

- a) Tematem nagrania jest operacja dwóch niewybuchów. (0,5 p.)
b) W akcji wzięli udział marynarki wojennej. (0,5 p.)

2. „Piłkarskie rozgrywki”

- a) Drużyna prowadzona przez trenera Brzęczka wygrała meczów. (0,5 p.)
b) Głównym powodem zmiany trenera był polskich piłkarzy. (0,5 p.)

3. „Na ratunek”

- a) Tematem nagrania są zniszczenia powstałe w wyniku (0,5 p.)
b) Nie żyje aż (0,5 p.)

4. „Nietypowa kolekcja”

- a) W muzeum w Gniewie można obejrzeć kolekcję (0,5 p.)
b) Muzeum jest czynne (0,5 p.)

5. „Skarby”

- a) W banku w Parmie przechowywany jest (0,5 p.)
b) Dla zapewnienia bezpieczeństwa zastosowano alarm, monitoring oraz (0,5 p.)

6. „Sportowe zmagania”

- a) Termin wyścigu został zmieniony ze względu na (0,5 p.)
b) Tematem nagrania jest wyścig (0,5 p.)

7. „Stara miłość nie rdzewieje”

- a) Pan Józef jest Armii Krajowej. (0,5 p.)
b) Mieszkaniec Makowa pełnił funkcję komendanta (0,5 p.)
straży pożarnej.

8. „Uwaga palacze!”

- a) Zgodnie z nowymi wytycznymi minimalny dystans palacza od innych osób wynosi (0,5 p.)
.....
b) Nowe przepisy mają zmniejszyć poziom
..... w mieście. (0,5 p.)

9. „Narodziny pięcioraczków”

- a) Waga każdego z noworodków oscylowała wokół (0,5 p.)
.....
b) Pięcioraczki rodzą się raz na (0,5 p.)
wszystkich ciąż.

10. „Zima nie odpuszcza”

- a) Na skutek opadów w zachodniej części Polski może wystąpić (0,5 p.)
.....
b) Najniższe temperatury zostaną odnotowane w
..... części kraju. (0,5 p.)

Na podstawie: <https://teleexpress.tvp.pl/>

II. Proszę uważnie słuchać tego nagrania i wykonywać zadanie zgodnie z podanym przykładem. Uwaga! Nagranie zostanie odtworzone dwukrotnie.

_____ / 10 p. (10 x 1 p.)

Proszę wysłuchać wystąpień czworga pracodawców na konferencji poświęconej kompetencjom pracowników i dopasować osoby (1-4) do wypowiedzianych przez nie stwierdzeń (A-J). Uwaga! Jedna opinia może dotyczyć więcej niż jednej osoby.

1 – MARCELINA GODLEWSKA

2 – ARTUR WIZA

3 – JOANNA PODGÓRSKA

4 – MACIEJ PANEK

	O tym mówi:
PRZYKŁAD Podkreśla rolę kompetencji interpersonalnych.	[1]
A. Reprezentuje mało rozpoznawalny w kraju sektor.	[]
B. Mówi o przyjemności, którą można czerpać z pracy.	[]
C. Uważa, że pracownicy mogą sugerować wdrażanie nowych rozwiązań.	[]
D. Zauważa, że niektóre umiejętności są przydatne niezależnie od zawodu.	[]
E. Podkreśla znaczenie znajomości języków obcych.	[]
F. Wspomina o problemie typowym dla polskich pracowników.	[]
G. Twierdzi, że umiejętności społeczne zasługują na większe uznanie.	[]
H. Stosuje analogię pomiędzy dwiema różnymi branżami.	[]
I. Docenia wszechstronne wykształcenie u specjalistów.	[]
J. Zachęca pracowników do samodzielnego wyznaczania sobie celów.	[]

Na podstawie: <https://youtu.be/v3Bh68xXalg>

III. Proszę uważnie słuchać tego nagrania i wykonywać zadanie zgodnie z podanym przykładem. Uwaga! Nagranie zostanie odtworzone dwukrotnie.

_____ / 8 p. (8 x 1 p.)

Proszę wysłuchać rozmowy na temat rezerw złota w Polsce i na świecie i zaznaczyć: TAK – gdy zdanie jest zgodne z tekstem; NIE – gdy nie jest zgodne z tekstem.

		TAK	NIE
PRZYKŁAD			
Ostatni zakup złota przez NBP jest pierwszą taką operacją od 20 lat.		X	
1.	Obecnie złoto ma niewielki wpływ na wartość pieniądza.		
2.	Za utrzymywaniem rezerw złota przemawia jego względnie stała wartość.		
3.	Tylko 8 procent państw na świecie utrzymuje rezerwy złota.		
4.	Bank centralny zakupił w ostatnich latach 116 ton złota.		
5.	Polskie i amerykańskie proporcje w rezerwach w złocie są znacząco odmienne.		
6.	Ekspert pochwała strategię inwestowania w rezerwy przez NBP.		
7.	Od lat 70. do 2008 roku banki światowe chętnie pozbywały się rezerw w złocie.		
8.	Banki posiadają obecnie 40% światowych zasobów złota.		

Na podstawie: <https://polskieradio24.pl/42/273/Artykul/2202314>

IV. Proszę uważnie słuchać tego nagrania i wykonywać zadanie zgodnie z podanym przykładem. Uwaga! Nagranie zostanie odtworzone dwukrotnie.

_____ / 6 p. (6 x 1 p.)

Proszę wysłuchać felietonu na temat przeniesienia stolicy do Warszawy i zaznaczyć właściwe odpowiedzi.

PRZYKŁAD

Data 18 marca 1596 roku

- a) to oficjalna data przeprowadzki króla do Warszawy.
- b) jest kojarzona z upadkiem politycznym Krakowa.
- c) jest w mediach podawana jako data przeniesienia stolicy.
- d) to data przeniesienia całego polskiego handlu do Gdańska.

1. W XVI wieku siedziba dworu była
 - a) równoznaczna z dzisiejszą stolicą.
 - b) wielokrotnie zmieniana przez króla.
 - c) miejscem odbywania sejmów.
 - d) związana z ważnymi ceremoniami.

2. Decyzja o przeniesieniu dworu i urzędów do Warszawy
 - a) została podjęta w wyniku głosowania.
 - b) była odwlekana z powodów politycznych.
 - c) przez kilkanaście lat nie została zrealizowana.
 - d) z punktu widzenia historyków była błędna.

3. Król Zygmunt III Waza
 - a) wyjechał z Krakowa do Warszawy w 1609 roku.
 - b) przez długi czas przebywał pod Smoleńskiem.
 - c) po opuszczeniu Krakowa dużo podróżował.
 - d) przez wiele lat nie chciał wracać do Krakowa.

4. Znaczenie Warszawy
 - a) było wielokrotnie podważane przez historyków.
 - b) zaczęło rosnąć już w XVI wieku.
 - c) częściowo osłabło w wieku XVIII.
 - d) nie miało wpływu na przeprowadzkę króla.

5. Pożar na Wawelu
 - a) został wywołany przez przeciwników króla.
 - b) wybuchł już po wyjeździe króla do Warszawy.
 - c) nie wyrządził szkód w części mieszkalnej.
 - d) mógł być związany z zainteresowaniami króla.

6. Warszawa
 - a) formalnie została stolicą Polski dopiero w XX wieku.
 - b) była uznawana za stolicę Polski jeszcze przed zaborami.
 - c) wzbudza zazdrość wśród mieszkańców Krakowa.
 - d) od razu po przeprowadzce króla pełniła funkcje stolicy.

V. Proszę uważnie słuchać tego nagrania i wykonywać zadanie zgodnie z podanym przykładem. Uwaga! Nagranie zostanie odtworzone dwukrotnie.

_____ / 6 p.

Proszę wysłuchać reportażu na temat dronów i odpowiedzieć na pytania.

Uwaga! Forma gramatyczna odpowiedzi powinna być dopasowana do pytania.

PRZYKŁAD

Kiedy zmieniły się przepisy dotyczące latania dronami?

Na początku 2021 roku.

1. Co odróżnia operatora drona od pilota?

..... (1 p.)

2. W jakich dwóch sytuacjach dron podlega systemowi rejestracji?

a) (0,5 p.)

b) (0,5 p.)

3. Kto nie może zarejestrować się w systemie?

..... (1 p.)

4. Kogo we wcześniejszym prawie nie obowiązywały szkolenia?

..... (1 p.)

5. Co według dyrektywy unijnej jest zabawką?

..... (1 p.)

6. W jaki sposób sprawdzić, gdzie można latać dronem?

..... (1 p.)

Na podstawie: <http://podcasty.radiokrakow.pl/trendy-w-sieci?play=3158655>

C2

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

LICZBA ZADAŃ: 5

CZAS: 90 minut

Imię i nazwisko: _____

**Po upływie 90 minut podpisane testy zostaną zebrane
i nastąpi przerwa przed dalszą częścią egzaminu.**

Liczba punktów: _____ / 40 p.

PODPIS OCENIAJĄCEGO (czytelny) _____

I. Proszę przeczytać tekst, a następnie – zgodnie z przykładem – zaznaczyć właściwą odpowiedź.

____ / 10 p. (10 x 1 p.)

Umysły roślin

Na pierwszy rzut oka ślázówka kornwalijska (rodzaj malwy) niczym się nie różni od pospolitych chwastów. Ma bladnoróżowe kwiaty i szerokie płaskie liście, które w dzień podążają za światłem słonecznym. Jednak nocne zachowanie jej liści sprawiło, że naukowcy zaczęli się im uważnie przyglądać. Przed wschodem słońca malwa zabiera się do pracy – kieruje się w stronę, skąd niedługo wszędzie słońce. Roślina pamięta, gdzie wschodziło ono w poprzednie dni i ustawia się tak, aby od samego rana zapewnić sobie jak największą porcję energii słonecznej. Kiedy w warunkach laboratoryjnych naukowcy próbowali zdezorientować ślázówkę, zmieniając kierunek, z którego dochodzi światło, po prostu uczyła się ustawiać inaczej. Co w ogóle oznacza stwierdzenie, że ślázówka poznaje i zapamiętuje lokalizację wschodu słońca? Sam pogląd, że rośliny mogą wykazywać inteligencję, a co dopiero uczyć się czy zapamiętywać informacje, nie mieścił się do niedawna w wyobraźni ortodoksyjnych naukowców. Ponieważ wspomnienia mają charakter poznawczy, dla niektórych teoretyków ich występowanie stanowi wyróżnik tego, czy w danym organizmie zachodzą elementarne procesy myślowe. Pamięć wymaga przecież mózgu, a roślinom brakuje podstawowego systemu nerwowego, jaki mają chociażby owady i robaki. W ostatniej dekadzie pogląd ten podano w wątpliwość. Ślázówka nie jest żadną anomalią, a rośliny nie stanowią biernych automatów. Wiemy już, że potrafią zbierać i łączyć informacje o dziesiątkach zmiennych środowiskowych oraz wykorzystują te dane, aby elastycznie przystosowywać się do warunków, w których przyszło im funkcjonować. Umieją stwierdzić, czy otaczają je organizmy roślinne z nimi spokrewnione, czy nie, i w zależności od tego dostosować strategię zapewniania sobie substancji odżywczych. Niecierpek jest jedną z kilku roślin, które zwykle przekierowują więcej zasobów do rozwijających się liści niż do korzeni w sytuacji, gdy są otoczone „obcymi” roślinami. Ta taktyka pozwala niecierpkowi skuteczniej konkurować o światło słoneczne, ale ulega złagodzeniu w otoczeniu „rodzeństwa”. Rośliny potrafią też uruchomić złożone mechanizmy obronne w reakcji na obecność konkretnych drapieżników. Rzodkiewnik pospolity z rodziny kapustowatych wykrywa wibracje wywoływane przez podgryzające go gąsienice i wydziela substancje odstraszające owady. Przykładem uczenia się i zapamiętywania w przypadku roślin jest między innymi wernalizacja, czyli proces, w trakcie którego rośliny muszą zostać poddane odpowiednio niskim temperaturom, żeby móc zakwitnąć na wiosnę. „Wspomnienie zimy” pomaga roślinom odróżnić wiosnę, kiedy

zapylacze, np. pszczoły, są aktywne, od jesieni, gdy zapylaczy nie ma, a decyzja o zakwitnięciu w niewłaściwej porze roku byłaby katastrofą pod względem reprodukcyjnym.

Skutki oddziaływania temperatury na geny mogą być przekazywane kolejnym pokoleniom komórek po ich podziale – te nowo powstałe będą „pamiętać” wcześniejsze zimy. Jeśli okres niskich temperatur trwał wystarczająco długo, rośliny z takimi komórkami, które same nigdy nie doświadczyły zimna, będą mogły na wiosnę zakwitnąć. Takie zjawisko – przekazanie komórek „pamiętających” określony bodziec czy czynnik, który wpłynął na konkretne funkcjonowanie organizmu macierzystego – nazywamy pamięcią epigenetyczną.

Czy dysponujemy dowodem, że rośliny zbierają informacje o swoim otoczeniu z myślą o tym, by ich później użyć? W ciągu dnia, korzystając z tkanek układu ruchowego u podstawy łodygi, ślazówka ustawia listki w kierunku słońca. Roślina monitoruje także dane dotyczące cyklu dziennego i nocnego za pomocą wewnętrznego mechanizmu rytmu dobowego, który wyczulony jest na wskazówki środowiskowe sygnalizujące świt i zmierzch.

Nocą, korzystając z informacji ze wszystkich tych źródeł, ślazówka potrafi przewidzieć, gdzie i kiedy słońce wzejdzie następnego dnia. Nie ma do dyspozycji aparatu pojęciowego zawierającego „słońce” czy „wschód słońca”, ale magazynuje informacje o wektorach promieni słonecznych i cyklach dobowych, które umożliwiają reorientację liści przed brzaskiem, tak by ich powierzchnia wystawiona była na działanie słońca przemieszczającego się po niebie. Te informacje pozwalają ślazówce zorientować się w nowym położeniu, gdy w trakcie eksperymentu badającego fizjologię roślin zmieniony zostanie kierunek źródła światła. Kiedy rośliny zamknięte są w przestrzeni pozbawionej oświetlenia, mechanizm adaptacyjny działa „offline” przez kilka dni. Podobnie jak w odniesieniu do innych strategii pokarmowych, chodzi o optymalizację dostępnych zasobów, w tym wypadku – promieni słonecznych. Studia nad florą powoli odkrywają przed nami systemy, które umożliwiają roślinom magazynowanie informacji, dostęp do nich i korzystanie z tych zasobów jak ze wskazówek.

Rośliny to różnorodna grupa organizmów i dopiero zaczynamy poznawać ich niesamowite zdolności. Gdy rozszerzymy własny horyzont poznawczy i spojrzymy poza królestwo zwierząt, a nawet roślin – na grzyby, bakterie oraz pierwotniaki – możliwe, że zaskoczy nas to, co zobaczymy, czyli że wiele z tych organizmów ma takie same jak my podstawowe strategie zachowań i reguły, w tym zdolność uczenia się oraz pamięć. Aby pójść krok dalej, musimy poświęcić należytą uwagę mechanizmom roślinnym, a także precyzyjnie formułować hipotezy. A gdy dowody wskazują nam kierunek, nawet jeśli wydaje się on daleki od dotychczasowego konsensusu naukowego, to właśnie tam śmiało musimy podążać. Tego typu programy badań są jeszcze w powijakach, ale z pewnością doprowadzą do nowych odkryć i pozwolą spojrzeć na rośliny z innej perspektywy, a w rezultacie zatrą niektóre tradycyjne granice między królestwem fauny i flory.

Bez wątpienia sama próba wyobrażenia sobie, czym dla roślin może być myślenie, wydaje się karkołomna – brak im przecież podziału na mózg (umysł) i ciało (motoryka). Ale jeśli dostatecznie się przyłożymy, możemy rozszerzyć takie pojęcia, jak „pamięć”, „uczenie się”, „myśl”, które początkowo napędzały nasze dociekania. W wielu przypadkach mówienie o uczeniu się roślin oraz ich pamięci nie jest bowiem jedynie metaforą, lecz stanem faktycznym. Następnym razem, gdy natraficie na przydrożną ślazówkę kołyszącą się na słońcu, poświęćcie jej chwilę uwagi. Spójrzcie na nią trochę inaczej. Docieńcie możliwość, którą zapewnia wam ten niepozorny chwast – rzadki wgląd w nadzwyczajne zdolności poznawcze roślin.

Na podstawie: <https://przekroj.pl/nauka/umysly-roslin-laura-ruggles>

PRZYKŁAD

Tekst

- a) pokazuje wpływ człowieka na zachowania bylin.*
- b) stanowi rozważania na temat pamięci roślin.**
- c) tłumaczy oddziaływanie kwiatów na siebie.*

1. Jak wynika z obserwacji, ślazówka kornwalijska
 - a) podobnie jak inne chwasty ma szerokie liście.
 - b) nocą wypuszcza bladuróżowe kwiaty.
 - c) rejestruje, skąd pochodzi światło.
2. To, że rośliny mogą zapamiętywać informacje,
 - a) zależy od ich rodzaju i inteligencji.
 - b) widoczne jest tylko w laboratoriach.
 - c) od niedawna jest przedmiotem badań.
3. Według badań rośliny regulują przepływ substancji odżywczych
 - a) niezależnie od środowiska, w którym rosną.
 - b) w zależności od sąsiedztwa innych roślin.
 - c) tylko pod wpływem otaczających je owadów.
4. Wernalizacja to proces, który
 - a) wpływa na kwitnienie roślin.
 - b) zachodzi tylko wiosną.
 - c) źle wpływa na rozmnażanie.
5. Efekty wpływu temperatury na geny
 - a) znikają wraz z roślinami macierzystymi.
 - b) są odczytywane przez kolejne generacje.
 - c) wzmacniają pamięć epigenetyczną.

6. Liczne eksperymenty pokazały, że ślázówka
- a) „zauważa” w nocy zmianę położenia względem słońca.
 - b) eksponuje liście niezależnie od cyklu dobowego.
 - c) zapamiętuje tylko pierwotny kierunek promieni.
7. W środowisku pozbawionym oświetlenia rośliny
- a) zapamiętują mechanizmy adaptacyjne.
 - b) automatycznie giną po kilku dniach.
 - c) wymagają dodatkowej pielęgnacji.
8. Według tekstu grzyby i pierwotniaki
- a) nie odznaczają się żadną pamięcią.
 - b) gromadzą informacje gorzej niż rośliny.
 - c) mają podobne do ludzi zdolności przystosowawcze.
9. Zdaniem naukowców badania nad pamięcią roślin
- a) trwać będą jeszcze długo.
 - b) pokażą bliskość świata roślin i zwierząt.
 - c) wkraczają w nową fazę.
10. Z ostatniego fragmentu tekstu wynika, że próba badania pamięci roślin
- a) nabrała realnych kształtów.
 - b) wydaje się zuchwałą.
 - c) ma charakter abstrakcyjny.

II. Proszę przeczytać tekst i – zgodnie z przykładami – wykonać dwa zadania.

- w części A proszę dopasować usunięte fragmenty tekstu (A–J). Uwaga! Jeden fragment jest zbędny (8 x 1p.).

- w części B proszę wybrać najlepiej pasujący do kontekstu wariant leksykalny (8 x 0,5p.).

____ / 12 p.

A.

Jak zbadać badania?

W czasie pandemii zaufanie do nauki i jej odkryć może być sprawą życia i śmierci.

[] **PRZYKŁAD**

Hans-Ulrich Wittchen był gwiazdą niemieckiej psychiatrii i psychologii, jednym z najbardziej znanych i szanowanych specjalistów od zdrowia psychicznego, autorem podręczników dla lekarzy i terapeutów, poradników, które cytowano blisko 70 tys. razy.

[]¹ Dwuletnie śledztwo, które na macierzystym Uniwersytecie Technicznym w Dreźnie przeprowadzono w sprawie jednego z jego badań, ujawniło dowody na manipulację i próby zatarcia jej śladów. Kierowany przez prof. Wittchena projekt miał zaowocować planami

rozwoju niemieckiej psychiatrii na najbliższe lata. Kosztował podatników 2,4 mln euro. [_____]² Sprawą zajęła się już drezdeńska prokuratura. To jedno śledztwo może być zaledwie początkiem. Naturalnie pojawia się pytanie o jakość realizacji innych projektów. [_____]³ O skandalu może być głośno nie tylko ze względu na postać samego Wittchena – ale także z powodu narastających problemów, z którymi boryka się cała akademicka psychologia.

- Zjawisko fabrykowania danych istnieje od zawsze, ale dotyczy bardzo niewielkiego odsetka wszystkich badań – mówi dr Katarzyna Jaśko, psycholożka społeczna i popularyzatorka tzw. otwartej nauki. - [_____]⁴ Chodzi np. o naginanie danych czy tak długie poszukiwanie w nich wyników istotnych statystycznie, by dało się na tej podstawie opublikować artykuł naukowy – dodaje dr Jaśko. [_____]⁵ Co to znaczy? Otóż, jeśli jeden zespół naukowców coś ustali, to każdy inny naukowiec, gdziekolwiek na świecie, powinien być w stanie powtórzyć badanie i otrzymać identyczne albo przynajmniej bardzo zbliżone rezultaty. O tym zresztą mówi kryterium istotności statystycznej. [_____]⁶ Pewnie nawet jasnowidz nie przewidziałby, że tzw. kryzys replikacyjny w nauce rozpocznie się właśnie od badań nad jasnowidzeniem.

W 2011 r. prof. Daryl Bem, szanowany psycholog społeczny z Uniwersytetu Cornella, opublikował w prestiżowym czasopiśmie „Journal of Personality and Social Psychology” wyniki prowadzonych od dekady badań. [_____]⁷ Publikacja wywołała niewielki skandal, a inni naukowcy postanowili powtórzyć eksperymenty. Nie było dla nikogo dużym zaskoczeniem, kiedy ich próby replikacji nie przyniosły przełomu w psychologii. [_____]⁸ Próba replikacji wyników Bema stanowiła jednak katalizator do podjęcia na szerszą skalę kolejnych prób weryfikacji i replikacji wyników badań prowadzonych nawet przez uznanych psychologów.

A	Jak twierdzą liczni naukowcy, kolejne bomby zegarowe zaczynają już tykać.
B	To ono wskazuje na prawdopodobieństwo, że uzyskany w badaniu rezultat nie jest wyłącznie dziełem przypadku.
C	Przyszłość jednak uparcie nie dawała się przewidywać.
D	Należy więc baczenie przyjrzeć się wynikom badań, ponieważ często są one fałszowane.
E	Niestety, jego dziedzictwo (budowane przez wiele lat) właśnie się zachwiało.
F	Jedną z podstawowych zasad nauki jest to, że wyniki badań powinny dawać się replikować.
G	Miały one wykazywać, że przewidywanie przyszłości (fachowy termin to „prekognicja”) jest statystycznie możliwe.
H	Według doniesień Wittchen miał naciskać na zespół i zmuszać go do fabrykowania danych.
I	PRZYKŁAD Nadszedł czas, by usprawnić sam proces uprawiania nauki.
J	Problemy częściej dotyczą zachowań, które nie są fałszerstwem, ale działaniem w swoistej szarej strefie.

B.

Mit Lady Makbet

W 2015 r. zespół prof. Briana Noseka spróbował dokonać replikacji stu badań psychologicznych. Udało się to tylko w 39 przypadkach. Trzy lata później Nosek przygotował kolejny, międzynarodowy projekt replikacyjny. Dwustu naukowców z całego świata wzięło na celownik 28 badań. W (wyzwaniach, sprawdzianach, eksperymentach, próbach)^{PRZYKŁAD} uczestniczyło aż 15 tys. badanych – 60 razy więcej niż w badaniach, które miały być (sprawdzane, lustrowane, weryfikowane, nadzorowane)¹. Wyniki zgodne z oryginalnymi uzyskano w 14 przypadkach.

Upadły m.in. badania sugerujące, że ludzie wychowujący się w większych rodzinach są bardziej altruistyczni, albo te wskazujące, że (nadwyrężenia, naruszenia, zaburzenia, wykroczenia)² standardów moralnych wywołują potrzebę fizycznej czystości – jak u Lady Makbet. Prof. Simine Vazire z Uniwersytetu Kalifornijskiego w Davis podsumowała wyniki badania, pisząc: „Psychologowie powinni (poświadczyć, uznać, przyklasnąć, przyznać)³, że nasze wyniki nie są tak mocne, jak sądziliśmy, ani jak zapewnialiśmy media czy polityków. To grozi w krótkim czasie podważeniem naszej (wiarygodności, miarodajności, prawości, przyzwoitości)⁴, ale zaprzeczanie istnieniu tego problemu w obliczu tak mocnych dowodów w dłuższej perspektywie wyrządziłoby o wiele większe szkody”.

Zgadza się z tym sam Brian Nosek, który jest dyrektorem Center for Open Science (Centrum na rzecz Otwartej Nauki). I to właśnie ruch otwartej nauki (podąża, zmierza, sunie, kroczy)⁵ do odnowy i uzdrowienia całego systemu naukowego, m.in. dzięki projektom replikacyjnym i zwiększaniu transparentności badań. - Ruch na rzecz reformowania nauki pojawił się, bo wspólnie zdaliśmy sobie sprawę, że sposób, w jaki nauka jest uprawiana, nie tylko często nie jest zgodny z naszymi wartościami, ale jest nieefektywny – tłumaczy dr Jaśko. – W ramach ruchu otwartej nauki próbujemy opisać wszystkie (represje, sugestie, naciski, szantaże)⁶, które funkcjonują wewnątrz systemu.

Naukowcy wskazują na wiele przyczyn, które doprowadziły do kryzysu. Jedną z najważniejszych może być presja, jakiej podlegają badacze, by stale publikować. Często ze szkodą dla wartości samych badań. - Autorzy i autorki mają (poczucie, odczucie, wyczucie, wrażenie)⁷, że trzeba przedstawiać statystycznie istotne wyniki, i że udane badania to tylko takie, które przynoszą wyniki zgodne z przyjmowanymi na wstępie hipotezami, które wyprowadzono z jakiejś teorii. Jednak informacja, że coś nie działa tak, jak oczekiwaliśmy, też

jest ważna i powinna być publikowana – wyjaśnia psycholożka. - Są również inne problemy. To zwykłe, ludzkie błędy, które zawsze będą się zdarzać, bo np. ktoś źle policzył wyniki. To mogłoby być bardzo łatwe do skorygowania systemowego, gdyby inni badacze mieli w moje dane (wejście, wgląd, dozór, dostęp)⁸. Niestety, słaba przejrzystość całego procesu utrudnia wychwytywanie błędów.

Na podstawie: <https://www.tygodnikpowszechny.pl/jak-zbadac-badania-167172/>

III. Proszę przeczytać tekst i – zgodnie z przykładami – wykonać dwa zadania.

_____ / 18 p.

Niezwykłe kolekcje i kolekcjonerzy

Dzieła sztuki kolekcjonują dzisiaj nie tylko wielkie banki i korporacje, ale i osoby prywatne, które na to stać. Są wśród nich grube ryby i niewielkie płotki ^{PRZYKŁAD}. W której grupie są Polacy?

Kolekcjonowanie sztuki dziś spowszedniało. Każdy, kto posiada na koncie pewną liczbę zer¹, zaczyna grać w golfa i kupować obrazy. Banał? Może. Ale często zapominamy, że wielkie kolekcje tworzone w przeszłości przez królów i rody arystokratyczne z czasem stanowiły podstawę największych muzeów, które tak chętnie odwiedzamy. Począwszy od Medich, bez których nie byłoby Galerii Uffizi, przez kolejnych władców francuskich, którzy kładli podwaliny pod zbiory Luwru², Katarzynę Wielką budującą potęgę Ermitażu, po Burbonów i Habsburgów. Praktycznie tylko bogate zbiory brytyjskiej rodziny królewskiej – choć częściowo udostępniane publiczności – nadal stanowią własność prywatną. Rozwój kapitalizmu sprawił, że z czasem pałeczkę w kolekcjonerskiej sztafecie zaczęli przejmować twórcy potęg przemysłowych i bankowych³, często odkupując zresztą arcydzieła od ubożającej arystokracji. Dzięki temu powstały znakomite zbiory zbudowane na przemyśle stalowym, ropie naftowej, tytoniu, handlu i transporcie. Z czasem większość tych nowobogackich kolekcji i tak wylądowała w muzeach: już istniejących lub specjalnie dla nich powstałych.

Po II wojnie światowej jako kolejni w sztafecie koneserów piękna ustawili się bankierzy. Coraz częściej nowe kolekcje przestawały być traktowane jako dobro osobiste, lecz były afiliowane przy firmach, co dało początek tzw. kolekcjom korporacyjnym. Systematyczne i przemyślane zakupy rozpoczął w 1959 roku David Rockefeller. Dziś jego bank pochwalić się może 30 tys. eksponatów o wartości trudnej do oceny. Zazwyczaj wymienia się też jednym tchem⁴ dwie inne, także bankowe, korporacje: Deutsche Bank oraz szwajcarski UBS Bank. Obie te firmy gustują przede wszystkim w wyszukiwaniu i nabywaniu dzieł najmłodszych i najbardziej utalentowanych artystów. „Korporacyjne zbieractwo” na poważnie zaczęło się pod koniec lat 50. XX w. Przez kolejne dwie dekady ostrożnie się rozwijało, by w latach 80. dostać nagłego przyspieszenia, a dekadę później osiągnąć

apogeum. Na początku motywacje bywały z reguły dość przyziemne: chodziło o efektowne ozdobienie coraz większych i piękniejszych siedzib spółek czy koncernów. Z czasem jednak mocniej zaczęto wierzyć w to, że te kolekcje to niezły atut w budowaniu wizerunku firmy. Już nie tylko wieszano dzieła na ścianach biur, ale budowano dla nich specjalne galerie. Na temat wpływu kolekcjonowania na kreowanie pozytywnego wizerunku firmy i na skuteczną rywalizację z konkurencją powstało wiele teorii. Zbieranie ma świadczyć o dynamice, otwartości, nowoczesności, szerokich horyzontach. Sprawni teoretycy marketingu i psychologii pracy dołożyli swoje⁵. Internetowej prezentacji Microsoft Art Collection towarzyszy komentarz: „obecność sztuki współczesnej w firmie redukuje stres, zwiększa morale pracowników, zachęca do dyskusji i wyrażania opinii, zwiększa kreatywność, pomaga budować relacje z klientem”. Słowem – prawdziwe remedium.

„Ściganie się na sztuce”⁶ osiągnęło tak wielkie rozmiary, że w pewnym momencie wystraszyło samych uczestników tej biznesowo-artystycznej gry. Powstały kolekcje o muzealnej skali, które – jeśli traktować je poważnie – wymagały nie tylko odpowiednich przestrzeni do prezentowania i magazynowania, ale też konserwacji, ubezpieczenia, naukowego opracowywania. W bankach działały rozbudowane zespoły kuratorów zajmujących się wyłącznie tropieniem nowych nabytków. Rozpoczęło się więc równie gwałtowne... odchudzanie kolekcji. Część przekazywano w formie darowizn szkołom lub szpitalom, a te nie bardzo wiedziały, co z nimi robić. Część sprzedawano na aukcjach, często poniżej ceny zakupu.

Duży może więcej, ale w walce o pozycję w kolekcjonerskim świecie nie składają broni gracze indywidualni⁷. Podzielić ich można z grubsza na dwie grupy. Pierwszą tworzą ci, którzy kolekcje odziedziczyli po przodkach i tylko niekiedy udostępniają je publiczności. Mówiąc o tych największych i najbardziej wartościowych, z reguły wymienia się kilka. By zgromadzić imponującą kolekcję, wcale nie trzeba milionów na koncie. Przekonuje o tym niezwykle i w sumie wzruszająca historia amerykańskiego małżeństwa Herberta i Dorothy Vogel, niegdyś nazywanych „proletariackimi kolekcjonerami sztuki”. Stworzyli oni jedną z najciekawszych amerykańskich kolekcji drugiej połowy XX w. Herbert nie ukończył nawet szkoły średniej i całe życie pracował przy sortowaniu przesyłek pocztowych, Dorothy zaś całe życie pracowała w Brooklyn Public Library. Pobrali się w 1962 r., nie mieli dzieci i żyli bardzo skromnie. Dochody Dorothy przeznaczali na pokrycie kosztów utrzymania, a Herberta – w całości na sztukę. Nie interesował ich zysk, wybierali tylko te dzieła, które im się podobały i mogli przewieźć je do domu metrem lub taksówką. Przez kilka dekad zgromadzili ponad 4700 prac z zakresu sztuki konceptualnej i minimalistycznej, które przechowywali w szafach i pod łóżkiem w swym jednopokojowym mieszkaniu. W 1992 r. zdecydowali się przenieść kolekcję do National Gallery of Art, zaś pod koniec 2008 r. uruchomili specjalny program, w ramach którego przekazali 2500 prac 50 instytucjom w 50 stanach.

Nasze rodzime kolekcje korporacyjne policzyć można na palcach jednej ręki. Chyba najciekawszą buduje powoli, ale konsekwentnie i w przemyślany sposób od 20 lat bank ING Polska. Nie są to może zbiory wielkie (ok. 200 prac), ale ciekawe i różnorodne, notujące najważniejsze zjawiska na polskiej scenie artystycznej po 2000 r. Znacznie lepiej prezentują się kolekcje prywatne. Zacząć wypada od zbiorów Grażyny Kulczyk, na tyle już znaczących, że odnotowanych na liście „200” „Art News”. Już dawno kolekcjonerka oczyściła swe zbiory z rzeczy przypadkowych, koncentrując się na kilku wątkach, w tym sztuce kobiet. To już zbiór międzynarodowy, z mnóstwem świetnych prac mistrzów współczesności. Kolejna to kolekcja Hanny i Jarosława Przyborowskich – bogata, różnorodna, w ostatnich latach wyraźnie koncentrująca się na sztuce konceptualnej, minimalizmie i abstrakcji geometrycznej. I wreszcie trzecia, Anny i Jerzego Staraków, której kolejne atrakcje pokazywane są na cyklicznych wystawach w galerii znajdującej się w siedzibie firmy Spectra w Warszawie. Na tle świata wypadamy więc mniej niż skromnie i tylko można wzdychać do czasów⁸, gdy sztukę zbierali Czartoryscy czy Potoccy. Zrobiliśmy już jednak kilka znaczących kroków we właściwym kierunku. I raczej już z tej drogi nie zejdziemy. Wszystko zaczęło się w 1875 r., gdy kupiec sukna z Alzacji Nathan Wildenstein postanowił kolekcjonować obrazy. Szło mu nieźle, a nadto jego potomkowie też wykazali się nie tylko miłością do sztuki, ale i smyką do interesów⁹, zmieniając hobby w coraz lepiej prosperującą sieć galerii. O tym, co dziś kryją magazyny Wildensteinów, krążą legendy¹⁰. Mówi się np. o nieznanym dotychczas obrazach Vermeera czy Velazqueza i setkach innych arcydzieł.

Wildenstein to nazwisko, które zna każdy zainteresowany sztuką Francuz. Wiąże się ono z opowieścią o wielkiej prywatnej kolekcji sztuki. Jak wielkiej? Niektórzy uważają, że największej na świecie i szacują jej wartość na 10 mld dolarów.

Na podstawie: <https://www.polityka.pl/niezbednik/2114675,1,niezwykle-kolekcje-i-kolekcjonerzy.read>

A. Proszę wyjaśnić znaczenie podanych fraz występujących w tekście.

_____ / 10 p. (10 x 1 p.)

PRZYKŁAD

„Są wśród nich grube ryby i niewielkie płotki”:

a) są osoby bardziej lub mniej wpływowe.

b) są ci, którzy mają dużo lub mało pieniędzy.

c) są ludzie bardziej lub mniej lubiani.

d) są osoby otyłe i szczupłe.

1. „Każdy, kto posiada na koncie pewną liczbę zer [...]”:

a) osiągnie wysoki poziom materialny.

b) kilka razy wyzeruje swoje konto.

c) otrzyma konto o numerze zawierającym zero.

d) zrobi debet na rachunku.

2. „[...] którzy kładli podwaliny pod zbiory Luwru”:
 - a) zbudowali Luwr od fundamentów.
 - b) zainicjowali kolekcję w Luwrze.
 - c) zaprojektowali sale dla przyszłych zbiorów.
 - d) zabezpieczali ściany pod obrazami.
3. „Pałeczkę w kolekcjonerskiej sztafecie zaczęli przejmować twórcy potęg przemysłowych i bankowych”:
 - a) rywalizowali o zakup dzieł sztuki.
 - b) sprzedawali obrazy tylko do fabryk i banków.
 - c) rozpoczęli przekazywanie kolekcji.
 - d) kontynuowali dzieło swoich poprzedników.
4. „Zazwyczaj wymienia się jednym tchem”:
 - a) mówi się do kogoś tylko raz.
 - b) można powiedzieć to bez zastanowienia.
 - c) nie powinno się czegoś powtarzać.
 - d) z zachwyty brakuje słów.
5. „Sprawni teoretycy marketingu i psychologii pracy dołożyli swoje”:
 - a) specjaliści dodali więcej potrzebnych informacji.
 - b) psychologowie i marketingowcy sfinansowali kolekcję.
 - c) psychologowie i marketingowcy kupili dla siebie dzieła sztuki.
 - d) specjaliści przekazali kolekcjom swoje obrazy.
6. „Ściganie się na sztukę [...]”:
 - a) urządzenie konkursów.
 - b) rywalizacja w kolekcjonowaniu.
 - c) organizowanie wystaw.
 - d) licytacja dzieł sztuki.
7. „W walce o pozycję w kolekcjonerskim świecie nie składają broni gracze indywidualni”:
 - a) kolekcjonerzy myślą o wykorzystaniu nieuczciwych środków.
 - b) indywidualni zbieracze przygotowują się na walkę.
 - c) prywatni kolekcjonerzy nie ustępują kolekcjom instytucjonalnym.
 - d) pierwszeństwo mają kolekcjonerzy militariów.
8. „[...] tylko można wzdychać do czasów, gdy sztukę zbierali Czartoryscy [...]”:
 - a) można z sentymentem wspominać dawne czasy.
 - b) należy z zainteresowaniem patrzeć na zbiory Czartoryskich.
 - c) należy się cieszyć przeszłością i często o niej wspominać.
 - d) nie wolno oglądać ani mówić o kolekcji.

9. „Wykazali się nie tylko miłością do sztuki, ale i smykałką do interesów”:

- a) stracili swoje kolekcje.
- b) mieli pecha w biznesie.
- c) potrafili robić interesy.
- d) wyróżniały ich specjalne przybory.

10. „O tym, co dziś kryją magazyny Wildensteinów, krążą legendy”:

- a) powstało wiele książek o kolekcji.
- b) kolekcja zawiera legendarne dzieła.
- c) kolekcja jest tematem znanej legendy.
- d) opowiadane są wymyślone informacje.

B. Proszę zaznaczyć właściwą odpowiedź zgodnie z podanym przykładem.

_____ / 8 p. (8 x 1 p.)

PRZYKŁAD

Autor tekstu

- a) opisuje wielkie krajowe kolekcje obrazów.*
- b) przedstawia największych kolekcjonerów sztuki.**
- c) mówi o prawnych aspektach posiadania dzieł sztuki.*
- d) opowiada o rywalizacji banków w gromadzeniu zbiorów.*

1. W tekście autor wyraża

- a) wahanie co do słuszności tworzenia ogromnych kolekcji.
- b) poparcie dla prywatnych kolekcjonerów.
- c) ironię w stosunku do działań ludzi zamożnych.
- d) zrozumienie idei gromadzenia dzieł sztuki.

2. Tekst „Niezwyczajne kolekcje i kolekcjonerzy” to wypowiedź o charakterze

- a) informacyjnym.
- b) polemicznym.
- c) perswazyjnym.
- d) krytycznym.

3. Przytaczając słowa „obecność sztuki współczesnej w firmie redukuje stres, zwiększa morale pracowników”, autor wyraża

- a) ironię.
- b) zdziwienie.
- c) zrozumienie.
- d) krytykę.

4. Według tekstu prawdziwi kolekcjonerzy
- a) muszą być bogaci.
 - b) to tylko wielkie firmy.
 - c) powinni interesować się sztuką.
 - d) powinni pracować w banku.
5. Zdaniem autora przekazywanie dzieł sztuki szpitalom to
- a) fantastyczny pomysł.
 - b) uszczęśliwianie na siłę.
 - c) sposób na reklamę.
 - d) uciekanie od podatków.
6. Polskie kolekcje korporacyjne
- a) są popularne w całym świecie.
 - b) mają bardzo ubogie i nieciekawe zbiory.
 - c) występują w niewielkiej liczbie.
 - d) nawiązują tematyką do profilu firmy.
7. Grażyna Kulczyk
- a) posiada kolekcję o bogatej tematyce.
 - b) kupuje dzieła sztuki dla kobiet.
 - c) jest zainteresowana tylko sztuką kobiet.
 - d) skupiła się na kilku wątkach tematycznych.
8. Autor, mówiąc o polskich kolekcjach,
- a) widzi w tej dziedzinie postęp.
 - b) ubolewa, że nie dogonimy poziomu światowego.
 - c) wyraża smutek z powodu braku dawnego rozmachu.
 - d) krytykuje ich mało interesujące zasoby.

C2

POPRAWNOŚĆ GRAMATYCZNA

LICZBA ZADAŃ: 8

CZAS: 60 minut

Imię i nazwisko: _____

**Po upływie 60 minut podpisane testy zostaną zebrane
i nastąpi przerwa przed dalszą częścią egzaminu.**

Liczba punktów: _____ / 50 p.

PODPIS OCENIAJĄCEGO (czytelny) _____

POPRAWNOŚĆ GRAMATYCZNA

8 zadań, 60 minut

Liczba punktów: 50

I. Proszę – zgodnie z przykładami – uzupełnić tekst poprawnymi formami wyrazów podanych w nawiasach. Uwaga! W niektórych przypadkach należy dodać właściwe przyimki.

____ / 5 p. (5 x 1 p.)

Z sondażu przeprowadzonego w maju 2021 r. wśród rodziców dzieci (rodzic / dzieci)^{PRZYKŁAD} w wieku od czterech do dwunastu miesięcy w ramach ogólnopolskiego programu edukacyjnego (ogólnopolski / program / edukacyjny)^{PRZYKŁAD} „1000 pierwszych dni dla zdrowia” wynika, że zbyt wcześnie włączają oni
.....¹ (dieta / niemowlę)¹ napoje roślinne i mleko krowie. Złaszcza to ostatnie nie powinno być traktowane
.....² (pełnowartościowy / zamiennik)² mleka kobiecego czy modyfikowanego ze względu na nadmiar białka i sodu, a także zwiększenie ryzyka niedokrwistości. Dlatego też rekomenduje się, aby wprowadzić je dopiero po dwunastym miesiącu życia.³
(najnowsze / zalecenia)³ dodawanie nowych pokarmów do diety dziecka powinno rozpocząć się od warzyw, które dostarczają intensywnie
.....⁴ (rozwijający się / organizm)⁴ wielu witamin. Co ciekawe – jak pokazały badania – aż trzech
.....⁵ (cztery / rodzic)⁵ wysoko ocenia własną wiedzę na temat żywienia swoich pociech.

Na podstawie: <https://naukawpolsce.pap.pl/aktualnosci/news%2C88615%2Cbadanie-rodzice-zbyt-wczesnie-wprowadzaja-do-diety-dzieci-soki-owocowe>

II. Proszę – zgodnie z przykładami – uzupełnić tekst pojedynczymi wyrazami tak, by był logiczny i poprawny pod względem gramatycznym.

____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

Demograficzne skutki ^{PRZYKŁAD} pandemii oraz zaostrzenia prawa ^{PRZYKŁAD} antyaborcyjnego są znacznie bardziej trwałe, niż ^{PRZYKŁAD} jeszcze do niedawna się wydawało. Ubiegły rok był rokiem ujemnego¹ naturalnego, który wyniósł -122 tys. Patrząc na najnowsze² Głównego Urzędu Statystycznego, widać, że³ ubywania mieszkańców Polski przyspiesza. W pierwszych trzech miesiącach 2021 r. urodziło się 83 tys.

dzieci – o blisko 6 tys. mniej niż rok wcześniej w⁴
 czasie. Zmarło 139 tys. osób – o 21 tys. więcej niż w pierwszym kwartale 2020 r. Od początku
 prowadzenia w Polsce statystyk dotyczących dzietności nie było jeszcze
⁵ źle. Powoli do stanu⁶
 pandemii wraca za to liczba zawartych małżeństw, które w Polsce istotnie
⁷ urodzenia. W pierwszym kwartale 2021 r. zawarto ich
 13 tys.,⁸ o tysiąc mniej niż rok temu. Jeśli gdzieś
 w Polsce nieznacznie zwiększyła się liczba ludności – a stało się to
 w dwóch⁹: pomorskim i mazowieckim – to jest
¹⁰ konsekwencja wysokiego i dodatniego salda migracji.

Na podstawie: <https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/kraj/2122345,1,mniej-dzieci-duzo-rozwodow.read>

III. Proszę – zgodnie z przykładami – uzupełnić tekst właściwymi formami czasowników z ramki.

_____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

oznacz	płynąć	rozstrzygnąć	dotyczyć	pochodzić	podkreślić
nazwać	kupować	zadbać	napędzać	pozwalać	odnosić się

Od 1 lipca instytucje miejskie Krakowa **kupują** PRZYKŁAD wyłącznie energię z odnawialnych źródeł. **Oznacza** PRZYKŁAD to, że przez najbliższe dwa lata zielona energia¹ krakowskie tramwaje i autobusy elektryczne oraz oświetlać ulice i miejskie budynki użyteczności publicznej. To wynik przetargu, który² lider grupy zakupowej – Krakowski Holding Komunalny S.A. Warto³, że aż 50 proc. energii wytwarzanej w spółkach komunalnych to energia odnawialna. Zakończony wiosną przetarg już⁴ rekordowym z kilku powodów. Po pierwsze,⁵ największego do tej pory zamówionego wolumenu – aż 424 tys. MWh energii do 3258 punktów odbioru. Po drugie, zakup⁶ wyłącznie do zielonej energii. Po trzecie, model postępowania opisany w przetargu⁷ na zakup całości energii na najbardziej konkurencyjnych warunkach na Towarowej Giełdzie Energii. Co to oznacza dla Krakowa? Energia, która już dzisiaj⁸ w gniazdkach szkół, urzędów, w TAURON Arenie Kraków, Centrum Konferencyjnym ICE

Kraków, muzeach, teatrach, w silnikach tramwajów czy ładowarkach miejskich samochodów elektrycznych nie może⁹ ze spalania węgla, gazu ziemnego, oleju opałowego czy też innych tzw. paliw kopalnych. Wyłoniony w przetargu wykonawca musi¹⁰ o to, aby była ona wytworzona w źródłach odnawialnych, a więc np. elektrowniach wiatrowych, fotowoltaicznych, wodnych itp.

Na podstawie: https://www.krakow.pl/aktualnosci/250856,26,komunikat,zielona_energia_zasila_miasto

IV. Proszę – zgodnie z przykładami – uzupełnić tekst poprawnymi formami wyrazów utworzonych od słów podanych w nawiasach.

____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

Za nami inauguracyjna (inauguracja)^{PRZYKŁAD} odsłona Pomorskiej Nagrody Literackiej „Wiatr od morza” i Kaszubskiej Nagrody Literackiej przyznawanej przez samorząd (sam/rzqdzic)^{PRZYKŁAD} województwa pomorskiego. W Centrum św. Jana w Gdańsku wręczono po raz pierwszy nagrody, które są wyrazem uznania dla¹ (tworzyć)¹ pracy i² (dokonać)² pomorskich pisarzy, krytyków literackich i wszystkich, którzy poświęcili się słowu pisanemu. Literacką Książką Roku 2017 została³ (debiutant)³ powieść „Nieczułość” Martyny Bundy. Za Pomorską Książkę Roku 2017 uznano pierwszy tom esejów „Gdańsk protestancki w epoce⁴ (nowy/życie)⁴. W 500-lecie wystąpienia Marcina Lutra” pod redakcją Edmunda Kizika i Sławomira Kościelaka. Pierwszym laureatem Pomorskiej Nagrody Literackiej przyznawanej za⁵ (cały/kształt)⁵ pracy literackiej został Stefan Chwin. We wszystkich trzech kategoriach zwycięzcy otrzymali statuetkę oraz nagrodę⁶ (pieniądz)⁶ w wysokości 10 tysięcy złotych. Propozycje konkursowe oceniali znani⁷ (literatura/znać)⁷, krytycy, propagatorzy⁸ (czytelnik)⁸, wydawcy, redaktorzy i ludzie kultury Pomorza. W ścisłej⁹ (czołowy)⁹ znalazły się cztery tytuły w kategorii Literacka Książka Roku i trzy w kategorii Pomorska Książka Roku. Pierwszą Kaszubską Nagrodą Literacką kapituła uhonorowała Stanisława Jankego w uznaniu za¹⁰ (wiele/lata)¹⁰ działalność na rzecz literatury i języka kaszubskiego.

Na podstawie: <http://wieczorpomorze.pl/2018/10/18/znamy-laureatow-pomorskiej-nagrody-literackiej-wiatr-od-morza/>

V. Proszę – zgodnie z przykładem – użyć podanych wyrazów i przekształcić tekst tak, by nie zmienić sensu.

____ / 10 p. (10 x 1 p.)

Egipt ma piramidy, Paryż wieżę Eiffla, a Sydney – operę, swój niekwestionowany symbol. Pomimo że zaprojektowany przez Jørna Utzona budynek powstał ponad pół wieku temu, do dziś **budzi zachwyty** PRZYKŁAD.

Historia powstania opery w Sydney rozpoczęła się w latach pięćdziesiątych XX w.¹ Wówczas to rząd Nowej Południowej Walii rozpiął międzynarodowy konkurs na projekt budynku. Władze oczekiwały pomysłów na dwuhalową bryłę z salą, w której wystawiano by widowiska operowe², oraz drugą, z akustyką przystosowaną do koncertów symfonicznych. Koszty realizacji budowli pokryć miały zyski³ ze sprzedaży loterii. Z ponad 200 zgłoszeń specjalna komisja wybrała projekt młodego i nieznanego jeszcze duńskiego architekta, Jørna Utzona. Duńczyk, który swoją własną pracownię miał wówczas zaledwie od sześciu lat, inspirował się dziełami największych⁴: Alvara Aalto i Franka Lloyd Wrighta. Bryła opery zaprojektowana przez Duńczyka zyskała kształty, jakich wcześniej architektura nie przybierała⁵. Utzon zaproponował trzy podłużne hale zadaszone konstrukcją przypominającą⁶ muszle małży o ostrych brzegach. Skorupy zdają się opadać jedna na drugą, nadając budowli niezwykłą ekspresję. Ze względu na długotrwałe gromadzenie funduszy⁷ i materiałów do budowy nietypowego dachu, prace budowlane ruszyły dopiero w 1959 roku. Rosnące koszty budowy, negatywne nastroje opinii publicznej, jak również zmiana rządu sprawiły, że Jørn Utzon wycofał się⁸ w 1966 roku z dalszej realizacji swojego projektu. Nad zakończeniem prac czuwał⁹ zespół architektów z Australii w składzie: Peter Hall, Lionel Todd, Davide Littlemore oraz Ted Farmer. Formalne zakończenie budowy zwieńczyło otwarcie opery 20 października 1973 r., a ceremonię uświetniło przybycie królowej Elżbiety II¹⁰. Całość relacjonowała na żywo telewizja. Niestety, wśród gości zabrakło Jørna Utzona, który ostentacyjnie nie został zaproszony.

Na podstawie: <https://www.bryla.pl/opera-w-sydney-jorn-utzon-zaprojektowal-symbol-miasta-ikony-architektury>

PRZYKŁAD *jest*

1. sięga	6. pokryte
2. przeznaczoną	7. z powodu
3. pochodzić	8. były przyczyną
4. czerpał	9. dopilnował
5. nieznanie	10. zaszczyliła

Egipt ma piramidy, Paryż wieżę Eiffla, a Sydney – operę, swój niekwestionowany symbol. Pomimo że zaprojektowany przez Jørna Utzona budynek powstał ponad pół wieku temu, do dziś **jest obiektem zachwyty** PRZYKŁAD.

Historia powstania opery w Sydney
.....¹. Wówczas to rząd Nowej Południowej Walii rozpi­sał międzynarodowy konkurs na projekt budynku. Władze oczekiwały pomysłów na dwuhalową bryłę z salą,
.....²
oraz drugą, z akustyką przystosowaną do koncertów symfonicznych. Koszty realizacji budowli
.....³ ze sprzedaży loterii. Z ponad 200 zgłoszeń specjalna komisja wybrała projekt młodego i nieznanego jeszcze duńskiego architekta, Jørna Utzona. Duńczyk, który swoją własną pracownię miał wówczas za­le­d­wie od sześciu lat,⁴.
Alvara Aalto i Franka Lloyd Wrighta. Bryła opery zaprojektowana przez Duńczyka zyskała kształty⁵.
Utzon zaproponował trzy podłużne hale
.....⁶ muszle małży o ostrych brzegach. Skorupy zdają się opadać jedna na drugą, nadając budowli niezwyklej ekspresję.
.....⁷
i materiałów do budowy nietypowego dachu, prace budowlane ruszyły dopiero w 1959 roku. Rosnące koszty budowy, negatywne nastroje opinii publicznej, jak również zmiana rządu⁸
w 1966 roku z dalszej realizacji swojego projektu.
.....⁹ zespół architektów z Australii w składzie: Peter Hall, Lionel Todd, Davide Littlemore oraz Ted Farmer. Formalne zakończenie budowy zwińczyło otwarcie opery 20 października 1973 r., a ceremonię
.....¹⁰. Całość relacjonowała na żywo telewizja. Niestety, wśród gości zabrakło Jørna Utzona, który ostentacyjnie nie został zaproszony.

VI. Proszę – zgodnie z przykładem – uzupełnić zdania wyrażeniami lub zwrotami, które stanowią przeciwieństwo podkreślonych fragmentów.

_____ / 5 p. (5 x 1 p.)

PRZYKŁAD

Plac targowy w sobotę po prostu pęka w szwach, tymczasem w dni robocze świeci pustkami / jest zupełnie pusty.

1. Czy mógłbyś choć raz w życiu nie owijać w bawełnę i powiedzieć mi wszystko?
2. W czasie naszych dyskusji w pracy Marek zawsze wbiją kij w mrowisko, choć tyle razy już się przekonał, że lepiej
3. Praca nad tym projektem idzie nam jak po grudzie, a przecież przy ostatnim
4. Zamiast ciągle rzucić mi kłody pod nogi, mógłbyś mi wreszcie?
5. Kasia w młodości często bujała w obłokach, dziś jest już dorosła i

VII. Proszę – zgodnie z przykładem – przekształcić zdania złożone na zdania pojedyncze za pomocą fraz i przyimków z ramki. Uwaga! Każdego przyimka lub frazy można użyć tylko raz.

___ / 10 p. (10 x 1 p.)

w miarę	w razie	wbrew	<u>pomimo</u>	w celu	zgodnie z
mimo	poprzez	dzięki	w okresie	nad	

Ceny nieruchomości rosną nieustannie od kilku lat, **choć trwa kryzys gospodarczy wywołany koronawirusem** ^{PRZYKŁAD}. W pandemicznym 2020 r. ceny nadal szły w górę, choć znacznie wolniej. Polacy ruszyli po kredyty hipoteczne nie tylko na zakup mieszkań, ale także aby budować domy¹. Jak zakomunikowało Biuro Informacji Kredytowej², w kwietniu 2021 r. widoczne było długo oczekiwane przez banki odbicie w sprzedaży wszystkich produktów kredytowych. Choć wcześniej warunki były sprzyjające³ (przez niskie stopy procentowe), to dynamika sprzedaży spadła w związku z niepewną sytuacją ekonomiczną. Banki w pierwszych miesiącach zamroziły rynek kredytów hipotecznych, ponieważ podniosły wymogi wkładu własnego⁴. Od kiedy zaczęły je poluzowywać⁵ z końcem 2020 r., widać już tylko wyraźne wzrosty. Od stycznia do kwietnia 2021 r., czyli wtedy, kiedy najintensywniej wzrastała sprzedaż hipotek⁶, najbardziej zauważalne było powiększanie się kwoty, o jaką wnioskowali kredytobiorcy. Jest to wyraźny dowód na to, że nieruchomości są droższe. Eksperci jednogłośnie twierdzą, że choć ceny nadal będą rosły⁷, chętnych na kredyty nie będzie brakować. Aktualne duże zainteresowanie kredytami hipotecznymi ma też wpływ na to, ile się czeka na taki kredyt. Maksymalny czas na wydanie decyzji kredytowej wynosi 21 dni. Jeżeli bank prosi⁸ o dostarczenie dodatkowych dokumentów, następuje naliczanie tego terminu od początku. Jeśli zatem skompletujemy niezbędne dokumenty⁹ już na wstępnym etapie

ubiegania się o kredyt, możemy zwiększyć szansę na to, że szybciej zamieszkamy w wymarzonej nieruchomości lub domu. Decydując się na kredyt hipoteczny, warto skorzystać z pomocy doradcy finansowego, który będzie czuwał, aby cała procedura przebiegła sprawnie i bezpiecznie¹⁰.

Na podstawie: <https://www.money.pl/banki/kredyt-na-mieszkanie-czy-dom-zaczela-sie-bitwa-banki-zasypane-wnioskami-6642104485169792a.html>

Ceny nieruchomości rosną nieustannie od kilku lat, **pomimo trwającego/trwania kryzysu gospodarczego wywołanego koronawirusem** ^{PRZYKŁAD}. W pandemicznym 2020 r. ceny nadal szły w górę, choć znacznie wolniej. Polacy ruszyli po kredyty hipoteczne nie tylko na zakup mieszkań, ale także¹.
.....²
w kwietniu 2021 r. widoczne było długo oczekiwane przez banki odbicie w sprzedaży wszystkich produktów kredytowych.
.....³ (przez niskie stopy procentowe)
dynamika sprzedaży spadła w związku z niepewną sytuacją ekonomiczną. Banki w pierwszych miesiącach zamroziły rynek kredytów hipotecznych
.....⁴.
.....⁵ z końcem 2020 r. widać już tylko wyraźne wzrosty. Od stycznia do kwietnia 2021 r., czyli
.....⁶, najbardziej zauważalne było powiększanie się kwoty, o jaką wnioskowali kredytobiorcy. Jest to wyraźny dowód na to, że nieruchomości są droższe. Ekspert jednogłośnie twierdzi, że⁷ chętnych na kredyty nie będzie brakować. Aktualne duże zainteresowanie kredytami hipotecznymi ma też wpływ na to, ile się czeka na taki kredyt. Maksymalny czas na wydanie decyzji kredytowej wynosi 21 dni.⁸ o dostarczenie dodatkowych dokumentów następuje naliczanie tego terminu od początku.⁹
już na wstępnym etapie ubiegania się o kredyt możemy zwiększyć szansę na to, że szybciej zamieszkamy w wymarzonej nieruchomości lub domu. Decydując się na kredyt hipoteczny, warto skorzystać z pomocy doradcy finansowego, który będzie czuwał¹⁰.

VIII. Proszę – zgodnie z przykładami – znaleźć w tekście błędy gramatyczne lub leksykalne, podkreślić je i poprawić. Jeśli w danej linii nie ma błędu, proszę postawić przy niej znak ✓. Uwaga! W jednej linii może być najwyżej jeden błąd.

_____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

<i>Ostatnie badania naukowców z uniwersytetów w Kolonii i Stuttgarcie <u>ukazały</u> dobitnie, że zwierzęta,</i>	<i>PRZYKŁAD</i>	<i>wykazały</i>
<i>które poruszają się na czterech nogach, są w stanie rozwijać znacznie większe prędkości niż ludzie.</i>	<i>PRZYKŁAD</i>	<i>✓</i>
To dlatego, że do przepędzenia się używają nie tylko kończyn, ale też mięśni tułowia.	1	
Badacze opracowali modele maksymalnej możliwej prędkości biegania na podstawie budowy ciała ludzi i zwierząt.	2	
Człowiek w szczytnej formie może biec nawet do 45 km/h – to mniej więcej tyle samo co kot domowy.	3	
Dla porównania: gepardy biegają ponad dwa razy szybciej, osiągnąwszy prędkość około 100 km/h.	4	
Po ocenie czynników biologicznych, którymi determinują maksymalną szybkość zwierząt,	5	
naukowcy opracowali wzór, opierający się na równowadze między siłą napędową nóg,	6	
uporem powietrza i bezwładnością mięśni. Uwzględnili również takie cechy,	7	
jak kształt ciała, długość i liczba nóg oraz sztywność kręgosłupa – wszystko to może mieć wpływ na maksymalną prędkość rozwijaną przez zwierzę.	8	
Jako przykład autorzy badań wskazali słonie. Ciężkie nogi tych zwierząt ograniczają ich prędkość,	9	
więc mimo tego, że mają kończyny dłuższe niż gepardy, są od nich znacznie wolniejszymi.	10	

Na podstawie: <https://www.national-geographic.pl/artukul/nawet-sportowcy-nie-sa-w-stanie-przegonic-gepardow-powod-moze-zaskoczyc-210727044232>

C2

PISANIE

CZAS: 90 minut

Po upływie 90 minut podpisane testy zostaną zebrane.

Imię i nazwisko: _____

Liczba punktów _____ **/ 40 p.**

INSTRUKCJA WYKONANIA ZADAŃ

W tej części egzaminu znajdują się dwa zadania. Należy wybrać tylko jedno zadanie i wykonać je zgodnie z poleceniem:

- zadanie I
lub
- zadanie II

KRYTERIA OCENY

• Wykonanie zadania	0 – 17 p.
• Środki językowe	0 – 14 p.
• Poprawność językowa	0 – 9 p.

RAZEM:	maksymalnie	40 p.
---------------	--------------------	--------------

PISANIE**Jedno zadanie, 90 minut****Liczba punktów: 40**

Proszę wybrać jedno z zadań **(I albo II)** i wykonać je.

Zadanie I

„Dobrze wytresowani konsumenci – a takimi jesteśmy w zasadzie wszyscy, i to w coraz młodszy wieku – mają tendencję do postrzegania świata jako magazynu produktów. Relacja między klientem i towarem staje się wzorcem dla wszystkich innych związków, także międzyludzkich”.

Inspirując się słowami Zygmunta Bauman, proszę napisać esej na temat konsumpcjonizmu w życiu współczesnego człowieka.

500 słów

Zadanie II

„Na szczyt można wejść, ale wszystkie drogi ze szczytu prowadzą w dół!”.

Proszę napisać tekst argumentacyjny, w którym ustosunkuje się Pani/Pan do słów Stanisława Lema.

500 słów

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

BRUDNOPIS

IMIĘ I NAZWISKO ZDAJĄCEGO:

[illegible]

BRUDNOPIS

IMIĘ I NAZWISKO ZDAJĄCEGO:

[illegible]

BRUDNOPIS

IMIĘ I NAZWISKO ZDAJĄCEGO:

[illegible]

KARTA OCENY WYPOWIEDZI PISEMNEJ

Oceniane są:

		A		B		
1.	wykonanie zadania (treść i forma, kompozycja, objętość)	____ / 6,5 p. (t) ____ / 1 p. (k) ____ / 1 p. (o)	____ / 8,5 p.	____ / 6,5 p. (t) ____ / 1 p. (k) ____ / 1 p. (o)	____ / 8,5 p.	____ / 17 p.
2.	środki językowe (leksyka i frazeologia, składnia, styl)	____ / 3 p. (l) ____ / 3 p. (s) ____ / 1 p. (st)	____ / 7 p.	____ / 3 p. (l) ____ / 3 p. (s) ____ / 1 p. (st)	____ / 7 p.	____ / 14 p.
3.	poprawność językowa (gramatyka, ortografia i interpunkcja)	____ / 3,5 p. (g) ____ / 1 p. (o)	____ / 4,5 p.	____ / 3,5 p. (g) ____ / 1 p. (o)	____ / 4,5 p.	____ / 9 p.
RAZEM		____ / 20 p.		____ / 20 p.		____ / 40 p.

PODPISY OCENIAJĄCYCH

A: _____

B: _____

Liczba błędów (praca a i b)	
gramatyczne	
leksykalne	
stylistyczne	
ortograficzne + interpunkcyjne	+
inne	

Objętość prac (w słowach) liczba słów w pracy/liczba wymaganych słów		
praca a)	/	%
praca b)	/	%

RECENZJA:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....